

– Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>

2. Киселев И.Я. Зарубежное трудовое право: учеб. / И.Я. Киселев. – М.: НОРМА-ИНФРА-М, 1998. – 263 с.

3. Гетьманцева Н.Д. Особливості правового регулювання трудових відносин: монографія / Н. Д. Гетьманцева. – Чернівці: Технодрук, 2015. – 592 с.

4. Міщук М.О. Тенденції розвитку правового регулювання соціального партнерства в трудовому праві України. / М.О. Міщук // Тенденції розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення: тези доп. та наук. повідомл. учасн. II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 21-22 квітня 2016 р.) / за ред. проф. М. І. Іншина, проф. В. І. Щербини, відпов. ред. к.ю.н. І. С. Сахарук. – К.: Прінт-Сервіс, 2016 – С. 159-165.

УДК 349.2

Юзько Т.М., аспірант, викладач
правових дисциплін Барського гуманітарно-педагогічного коледжу ім. М. Грушевського,
Вінницька область, м. Бар
Науковий керівник: Гетьманцева Н.Д., к.ю.н., доцент

РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЖИТТЯ ПРИ ВИКОНАННІ ТРУДОВОЇ ФУНКЦІЇ

Основна маса норм що встановлюють засоби забезпечення права людини на життя в сфері праці, звичайно, знаходить своє відображення безпосередньо при виконанні трудової функції. Маються на увазі правові норми, що встановлюють правовий статус особи з моменту укладення трудового договору до припинення виконання трудових обов'язків. У зв'язку з цим питання реалізації права на життя під час виконання трудової функції є найбільш актуальним.

В першу чергу необхідно ще раз відзначити, що говорячи про право на життя, його реалізацію, ми маємо на увазі дане право в широкому розумінні. Тобто при дослідженні вказаної проблеми життя варто розуміти не тільки в суто фізіологічному розумінні, але й в моральному та соціальному. Таким чином, на перші місця виходить якісний аспект права на життя. Досліджуючи реалізацію права на життя під час виконання трудової функції, акцент повинен робитися на питанні «гідного життя», адже трудове право якраз повинне забезпечувати, встановлювати гарантії для гідного життя кожної особи. Тобто такого життя, яке забезпечить людині можливість вільно розвиватися та самостверджуватись.

А.С. Кашлакова вказує, що «забезпечити гідність людини – означає, перш за все, відноситися до неї не як до об'єкта впливу зі сторони держави, а як до рівноправного суб'єкта, який може захищати свої права всіма не забороненими законами способами, в тому числі, сперечатися з

державою в особі її органів»[1, с. 425].

Н.С. Колесова розглядає право на гідність як основну ціль всіх інших прав людини [2, с. 144]. Таким чином можна стверджувати, що гідність людини є категорією, нерозривно пов'язаною її життям. Гідність є якісним виміром життя. Теоретики трудового права стверджують, що гідність людини цінна та охороняється правом сама по собі. Вона також є тією категорією, яка якби характеризує процеси, які співвідносяться з даним поняттям: гідне життя, гідний рівень життя, гідна праця і т.д. [1, с. 427]. Як зазначав П.І. Новгородцев, право на гідне життя – це «заперечення тих умов, які повністю виключають можливість гідного людини життя, вбивають його фізично та морально, без якого свобода стає порожнім звуком, недосягаємим благом, закріпленим юридично і відібраним фактично» [3, с. 6].

Гідне життя передбачає і вільний розвиток людини, його фізичне, розумове та моральне вдосконалення [4, с. 58]. Хотілося б додати, що окрім даних аспектів гідне життя передбачає також матеріальний розвиток (тобто можливість постійного примноження засобів для існування), а також соціальний аспект (можливість самоствердження в суспільстві).

При цьому слід пам'ятати, що категорія гідного життя нерозривно пов'язана із гідною працею людини, так само як право на життя – із правом на працю. Так, на думку Г.С. Гончарової основні умови гідної праці (зайнятість, гідна заробітна плата, впевненість у збереженні роботи тощо) є основними в сфері соціального буття людини [5, с. 155]. Більше того, забезпечення гідної праці завжди є передумовою гідного життя людини.

На основі вищесказаного слід відзначити, що реалізація права людини на життя при виконанні трудової функції передбачає можливість вдосконалення людини у вищевказаних аспектах – фізичному, розумовому, моральному, матеріальному та соціальному. Відповідно, в нормах різних інститутів трудового права мають знайти своє відображення гарантії такого розвитку.

Згідно зі ст. 7 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права, кожна особа має право на справедливі та сприятливі умови праці, що включають:

- 1) справедливу винагороду за працю;
- 2) безпечні умови праці;
- 3) однакову для всіх можливість просування по роботі;
- 4) відпочинок, дозвілля, розумне обмеження робочого часу [5].

Враховуючи те, що основні міжнародні акти з прав людини базуються на принципі забезпечення гідного життя людини, а дані положення спрямовані на його забезпечення в сфері праці, можна дійти висновку, що основні гарантії реалізації права людини на життя при виконанні нею трудової функції, повинні закріплюватися в тих інститутах трудового

права, які безпосередньо стосуються права на винагороду за працю, на забезпечення безпечних її умов, на можливість просування по роботі та на обмеження тривалості роботи. Реалізація кожного з даних прав забезпечує реалізацію права на життя в кожному з вищезгадуваних аспектів.

Література

1. Кашлакова А.С. Современное трудовое законодательство о праве на достойную жизнь / А.С. Кашлакова // Материалы международной научно-практической конференции «Современное состояние законодательства и науки трудового права и права социального обеспечения» / под ред. К.Н. Гусова. – М.: Проспект, 2010. – С. 424 – 426.

2. Права человека: учебник / отв. ред. Е.А. Лукашева. – М.: НОРМА, 2003. – 560 с.

3. Новгородцев П.И. О праве на существование (социально-философские этюды) / П. И. Новгородцев, И. А. Покровский. – Санкт-Петербург: Издание товарищества М.О. Вольф., 1854. – 47 с.

4. Научно-практический комментарий к Конституции Российской Федерации / под ред. В.В. Лазарева. – М.: Спарк, 2004.

5. Гончарова Г.С. Гідна праця: сучасний стан та перспективи // Актуальні проблеми регулювання відносин у сфері праці і соціального забезпечення: Тези доповідей та наукових повідомлень учасників III Міжнародної науково-практичної конференції, 7-8 жовтня 2011 р. / за ред. к.ю.н., доц. В.В. Жернакова. – Х.: Кросроуд, 2011. – С. 154-157.

6. Міжнародний пакт про економічні, соціальні та культурні права. Прийнятий 16 грудня 1966 року Генеральною Асамблеєю ООН. [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/995_042.

УДК 349.3

Аханов М.А., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Грабовська Г.М., к.ю.н., доцент

ДЕРЖАВНА ДОПОМОГА МАЛОЗАБЕЗПЕЧЕНИМ СІМ'ЯМ З ДІТЬМИ

На сьогодні одним з важливих напрямків соціальної політики є соціальний захист тих категорій населення, які мають найбільший ризик бідності.

Для дослідження державної соціальної допомоги як виду соціального захисту малозабезпечених сімей необхідно спочатку з'ясувати сутність такого поняття, як допомога. Так, термін «допомога» є неоднозначним за своїм змістом і вживається в таких основних значеннях: 1) сприяння кому-небудь у чому-небудь, участь у чому-небудь, що приносить полегшення;